

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 1351
Tarih : 08.03.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Engelli kadınların sosyal ve ekonomik alanda karşı karşıya kaldıkları dışlanma mekanizmalarının araştırılması, bu uygulamaların sonlandırılması için dünyanın çeşitli yerlerinde hayata geçirilmiş sosyal politika önlemlerinin incelenmesi ve engelliler açısından toplumsal cinsiyete duyarlı bir yasal mevzuatın geliştirilmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

Çağlar DEMİREL
HDP Grup Başkanvekili
Diyarbakır Milletvekili

GEREKÇE

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de engelli kadınlar sosyal dışlanmanın farklı çeşitlerine maruz kalmakta ve toplumsal hayata dahil olmak için büyük mücadeleler vermektedir. Engelliliğin yanı sıra kadın olmaktan kaynaklı çifte ayrımcılığı tecrübe eden engelli kadınlar cinsiyet eşitsizliğinin ekonomik ve sosyal tezahürlerinden çok daha ağır bir şekilde etkilenmektedir.

Engelli kadınların birçoğu yaşamları boyunca şiddet, işkence ve istismara maruz kalmakta; eğitim, istihdam, sağlık gibi en temel insan haklarından yeterince yararlanamamaktadır. Örneğin, geleneksel kültürde egemen olan “kadının yeri evidir” anlayışı sebebiyle kadından daha çok ev içi rolleri yerine getirmesi beklenmekte ve bu anlayış, özellikle de engelli kadınların daha çok eve hapsolmasına yol açmaktadır. Bununla birlikte eğitim çağına gelen bir çok engelli kadın ya hiç eğitim alamamakta ya da asgari bir seviyede öğrenim gördükten sonra tekrar eve dönmektedir.

Toplumda gitgide yaygınlaşan işsizlik olgusundan en fazla payını alan gruplardan biri de yine engellilerdir. Türkiye nüfusunun en az yüzde 10’unu oluşturan engellilerin yüzde 70’inden fazlasının işsiz olduğu tahmin edilmektedir. Konuya ilişkin detaylı veriler bulunmamasına rağmen bu nüfus içinde kadın işsizliğinin erkek işsizliğine oranla çok daha yüksek olduğu ve engelli kadınların nitelikli işlerde çalışma oranının ise engelli erkeklere göre daha düşük olduğu bilinmektedir.

Engelli kadınların bir çoğu düşük ekonomik statü grubundadır ve hayatını kimseye bağılı olmadan sürdürebilmeleri ve iş sahibi olmaları verili toplumsal koşullarda neredeyse imkansız görünebilmektedir. Tüm bu koşullar göz önüne alındığında engelli kadınların toplumdan daha fazla soyutlandıkları ve erkeklere oranla daha dezavantajlı bir durumda oldukları yadsınamaz bir gerçektir.

Engelli kadınların mücadele ettiği sorunların en başında ise uğradıkları şiddet ve istismar gelmektedir. Toplumun bu kesiminin, toplumsal ön yargılar başta olmak üzere, faili tanımlayamama, fiziksel ve sözel olarak şiddete karşı koymada yetersizlik durumuyla şiddetin her türüne uğrama riski diğer kadınlara oranla daha fazladır. Engelli kadınların evlerinde, sokakta, bakımevlerinde, okullarda uğradıkları şiddet herkesin farkında olduğu ama kimsenin

yüksek sesle dile getirmediği bir olgudur. Ancak bu şiddet ve istismar biçimleri ifade edilemediği ve görünür kılınmadığı için önlenmesi noktasında da politikalar geliştirilememektedir.

Sonuç olarak, Türkiye’de engelli kadınlara yönelik şiddetin ortadan kaldırılması ve toplumsal içerme mekanizmalarının oluşturulması için öncelikle engelli kadınların yaşadığı sorunların derinlemesine araştırılması ve görünür kılınması gerekmektedir. Bununla birlikte engelli kadınların topluma eşit ve tam katılımlarının önündeki engellerin kaldırılması için eğitim, istihdam, ulaşım, rehabilitasyon, sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar gibi alanlarda erişilebilir sosyal politika uygulamalarının hayata geçirilmesi elzemdir.

Bu bağlamda; engelli kadınların sosyal ve ekonomik alanda karşı karşıya kaldıkları dışlanma mekanizmalarının derinlemesine araştırılması, bu uygulamaların sonlandırılması için dünyanın çeşitli yerlerinde hayata geçirilmiş sosyal politika örneklerinin incelenmesi, ve engelliler açısından toplumsal cinsiyete duyarlı bir yasal mevzuatın geliştirilmesi amacıyla TBMM bünyesinde bir Araştırma Komisyonu kurulmasını önermekteyiz.